

خداشناسی

مهر

سال گذشته با صفت خالق و یکتایی خداوند آشنا شدیم.

امسال در دو درس با سایر صفات خداوند مهربان آشنا می‌شویم:

درس اول (بینای مهربان): خداوند ناظر تمامی اعمال ماست و همواره

نسبت به کارهای ما بینا و شنواست. او محافظ ما در برابر خطرات و گرفتاری‌هاست.

این درس به ما می‌آموزد که وظیفه ما در برابر این نعمت خداوند، **شکرگزاری از او، و استفاده**

صحیح و بجا از نعمت‌هاست.

درس دوم (استعانت از خداوند): تمام جهان هستی در دست خداوند است و بالاتر از او

قدرتی وجود ندارد؛ بنابراین انسان باید از کسی کمک بخواند که بیشترین قدرت را دارد. این درس شیوه‌های

کمک خواستن از خداوند را می‌آموزد.

وَهُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ

هر کجا باشید او با شماست

دقایق آخر کلاس، خانم فهیمی چند پاکت نامه به نماینده کلاس داد و گفت: این پاکت‌ها را به بچه‌ها بدهید. سپس گفت: بچه‌ها داخل پاکت‌ها سؤال مسابقه این ماه است که باید آن را در خانه جواب دهید و هفته آینده بیاورید. مسابقه این ماه یک تفاوت با مسابقه‌های قبلی دارد؛ یعنی یک شرط دارد؛ شرطش این است که شما باید در جایی پاکت‌ها را باز کنید و به سؤال مسابقه پاسخ دهید که کسی شما را نبیند. آن روز تا زنگ آخر در این فکر بودم که پاکت مسابقه را کجا باز کنم؟ ...

هفته بعد بچه‌ها پاکت‌های مسابقه را تحویل دادند. وقتی پاکت‌ها جمع شد، خانم فهیمی پرسید: همه، پاکت‌هایشان را تحویل دادند؟

ما هم یک صدا و بلند گفتیم: بله.

ناگهان یکی گفت: خانم اجازه؟ من نیاوردم.

همه تعجب کردیم. مریم بود. مریم احمدی. او دانش‌آموز منظم و درس‌خوانی بود و به مسابقه خیلی علاقه داشت.

خانم فهیمی گفت: چرا جواب را نیاوردی؟ مگر خودت هر هفته از من سراغ مسابقه را نمی‌گرفتی؟
— چرا! من هم خیلی دوست داشتم برنده مسابقه باشم. خیلی هم فکر کردم، ولی هرچه گشتم نتوانستم جایی را پیدا کنم که هیچ کس مرا نبیند.

من تازه متوجه پاسخ اصلی مسابقه شدم و منظور مریم را فهمیدم. با خود گفتم: چرا من به این نکته توجه نکردم؟

خانم فهیمی نگاهی به بقیه بچه‌ها کرد و گفت: بچه‌ها! مسابقه این ماه، فقط یک برنده دارد. . . .
هفته بعد که خانم فهیمی جایزه مریم را داد، بعد از پایان کلاس با اصرار بچه‌ها، مریم جایزه‌اش را باز کرد. یک ساعت دیواری که روی صفحه آن با خطی زیبا نوشته شده بود:

وَهُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ
هر کجا باشید او با شماست.

۱- خداوند همواره در کنار ما انسان‌ها حضور دارد، قرآن در این باره چه می‌فرماید؟

خداوند مهربان‌ترین است و از حال همه خبر دارد. او چون همه ما را بسیار دوست دارد، از ما و تمامی

آفریده‌هایش به خوبی مواظبت می‌کند. ۲- چرا برخی انسان‌ها با وجود اینکه خداوند از آنها مراقبت می‌کند، دچار حادثه می‌شوند؟

فَاللَّهُ خَيْرٌ حَافِظًا وَهُوَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ

خداوند بهترین نگهدارنده است و او مهربان‌ترین مهربانان است.

اما گاهی انسان‌ها با بی‌دقتی یا سهل‌انگاری و یا حتی از سرنادانی، دچار حادثه می‌شوند. در حقیقت

این افراد با اشتباهات یا گناهانی که مرتکب می‌شوند، خودشان را از حفاظت خداوند محروم می‌کنند.

۲- سورة يوسف، آیه ۶۴.

۳- آیه با ترجمه حفظ شود.

۱- سورة حدید، آیه ۴.

۲- محافظان ویژه ای که به فرمان خداوند انسان را از حوادث

زندگی محافظت می کنند، چه کسانی هستند؟

پاسخ: فرشتگان

خاطره‌ای از خود یا اطرافیان‌تان تعریف کنید که توجه و مراقبت ویژه خداوند در آن مشاهده شده است.

۴- نشانه های محبت خداوند به ما انسان ها را بیان کنید؟

نشانه‌های محبت

به نظر شما علاوه بر مراقبت و توجه دائمی، چه نشانه‌های دیگری از محبت خداوند نسبت به ما وجود

دارد؟

خداوند مهربان انسان را بر سایر موجودات برتری داده و با بذل نعمت‌هایی ارزشمند، راه رسیدن به رستگاری را برای او هموار ساخته است. نعمت‌هایی که هر کدام نشانه‌ای از محبت خداوند به انسان است و بدون آنها زندگی برای او بسیار سخت و دشوار خواهد بود.

آیا تاکنون به بازی یک کودک در میان هم‌سالانش توجه کرده‌اید؟ به دعاها و خواسته‌هایشان چطور؟ وقتی چشمان کودک به اسباب‌بازی دیگران می‌افتد، می‌خواهد آن را بردارد و اگر نتواند این کار را بکند، شروع به سر و صدا یا گریه می‌کند. برای او فرقی نمی‌کند که اسباب‌بازی مورد علاقه‌اش مال کیست. او فقط می‌خواهد اسباب‌بازی را بردارد و خودش با آن بازی کند؛ حتی اگر با گرفتن آن، کودک دیگری به گریه بیفتد.

ولی وقتی همین کودک بزرگ می‌شود، یاد می‌گیرد به حقوق دیگران احترام بگذارد و چیزی را بدون اجازه صاحبش بر ندارد. او وقتی می‌بیند کودکی گریه می‌کند، برای خوشحالی او، وسایل خودش را به او می‌دهد و به این کار افتخار هم می‌کند.

بنابراین خداوند مهربان ما را طوری آفریده است که به مرور می‌توانیم کارهای خوب را یاد بگیریم و انجام دهیم و کارهای بد را بشناسیم و از آنها دوری کنیم.

توانایی یادگیری، یکی از هزاران نعمتی است که خداوند به ما داده است. به کمک هم کلاسی‌های خود چند نعمت دیگر را که مخصوص انسان است، نام ببرید.

۵- وظیفه ما در برابر این همه توجه خداوند به انسان ها چیست؟
ع- ساده ترین نوع شکرگزاری از خداوند کدام است؟
پاسخ :شکر زبانی

پاسخ :شکرگزاری از او و استفاده صحیح و بجا از نعمتهای الهی

شکرگزاری

حال که خداوند این همه به ما توجه دارد و بزرگ ترین نعمت ها را به ما داده است، وظیفه ما چیست؟
ما چگونه می توانیم شکرگزار نعمت های ارزشمند و بی پایان خداوند باشیم؟

وقتی کسی در انجام کاری به ما کمک می کند، به او می گوئیم : «متشکرم» و یا در حق او دعایی می کنیم.

در برابر نعمت های خداوند نیز گاهی به زبان می گوئیم «الحمد لله». این ساده ترین نوع تشکر است که به آن «شکر

زبانی» گفته می شود.

علاوه بر شکر زبانی، راه دیگری نیز برای تشکر و شکرگزاری وجود دارد. به مثال های زیر توجه کنید :

۱- نفیسه هوش بالایی دارد و از آن برای یادگیری قرآن و مطالب درسی استفاده می کند.

۲- بهزاد جسم تنومندی دارد، به همین دلیل به هر کس که می رسد زور می گوید.

۷- شکر زبانی را چگونه به جای می آوریم؟

۸- سه مورد از مواردی که در برابر نعمت های خدا شکر عملی به جای می آوریم را بگوئید.

پاسخ :وقتی از چشم خود برای مطالعه کتاب های مفید استفاده می کنیم.

وقتی به پدر و مادر و معلم خود احترام می گذاریم.

وقتی به افراد سالخورده و ناتوان کمک می کنیم.

۳- محمد از هر فرصتی برای کمک به پدرش استفاده می‌کند.

در تمامی موارد فوق، هر کس با نعمت‌هایی که دارد، به گونه‌ای رفتار کرده است. استفاده صحیح و بجا

از نعمت، شکر نعمت و استفاده ناصحیح از آن، ناسپاسی در برابر خداوند است. **نکته**

نتایج شکر گذاری را بنویسید؟

نتایج شکرگزاری

(با شکرگزاری، خداوند نه تنها از ما راضی می شود بلکه نعمت های بیشتری نیز به ما می دهد.)

آیه ای در مورد شکر گذاری را بنویسید؟

(لَئِنْ شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ^۱)

اگر شکرگزاری کنید، ما قطعاً [نعمت ها را] زیاد می کنیم.*

شعری در مورد شکر گذاری را بنویسید؟

شکر نعمت، نعمت افزون کند
کفر، نعمت از کف دست بیرون کند

البته باید توجه داشته باشیم شکر واقعی این است که از نعمت های خداوند در راه نافرمانی او و انجام

کارهای حرام استفاده نکنیم.

امام صادق علیه السلام می فرماید :

(شکر نعمت آن است که از آنچه خداوند حرام کرده است، دوری کنی)^۲

سخن امام صادق (ع) در مورد شکر نعمت را بنویسید؟

جدول زیر را کامل کنید

نعمت خداوند	شکر نعمت	ناسپاسی نعمت
پیامبران و امامان	پیروی از فرمایش های آنها	
معلم	احترام به معلم	
زبان		دروغ گفتن
گوش		

* آیه با ترجمه حفظ شود.

۱- سورة ابراهيم، آیه ۷.

۲- کافی، ج ۲، ص ۹۵.

۱۶

- ۱- چرا برخی انسان‌ها با وجود اینکه خداوند از آنها مراقبت می‌کند، دچار حادثه می‌شوند؟
- ۲- استفاده صحیح از نعمت و استفاده ناصحیح از نعمت است.
- ۳- شکر واقعی نعمت چیست؟ توضیح دهید.

۱۹

۲۰

بیشتر بدانیم

امام صادق علیه السلام روزی با یاران خود نشسته بود، مردی آمد و گفت: فقیرم، کمکم کنید....

امام از ظرف انگوری که مقابلش بود خوشه‌ای برداشت تا به او بدهد.

— انگور می‌خواهم چه کار؟! پول بدهید!

آن حضرت انگور را برگرداند و فرمود: خداوند ان شاء الله مشکل را حل کند!

مرد فقیر رفت ولی خیلی زود بازگشت.

— همان انگور را بدهید.

امام این بار چیزی به او نداد و فقط همان دعا را تکرار کرد: خداوند ان شاء الله مشکل را حل کند.

کمی بعد، مرد فقیر دیگری آمد.

— فقیرم، کمکم کنید....

امام صادق علیه السلام چند دانه انگور به او داد. آن مرد انگورها را گرفت و گفت: سپاس خدایی را که مرا روزی داد.

امام به محض شنیدن این سخن، فرمود: همان جا بمان.

سپس دو دست خود را پر از انگور کرد و به او داد. مرد فقیر گفت: اَلْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ.

امام دوباره فرمود: همان جا بمان.

سپس از یکی از همراهان خود پرسید: چه مقدار پول به همراه داری؟

— بیست سکه

— همه را از طرف من به این مرد بده.

مرد فقیر سکه‌ها را گرفت و گفت:

— خدایا، شکر و سپاست می‌گویم. اینها همه از توست. یگانه‌ای و هیچ شریکی نداری.